

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.206/2019/3.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
 . Márton Gizella előadó bíró
 . Rothermel Erika bíró

A felperes: Felperes
(cím)

A felperes képviselője: Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda
 . Kiszely György ügyvéd
(cím)

Az alperes: Magyar Nemzeti Bank
(1013 Budapest, Krisztina krt. 39.)

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos
(MNB Hatósági Perképviselési
Főosztály,
1013 Budapest, Krisztina krt. 39.)

A per tárgya: fogyasztóvédelmi ügyben hozott
határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes és az alperes
Az elsőfokú határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi
Bíróság

12.K.31.475/2014/42. számú ítélete

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
1.Kf.650.092/2016/9. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 1.Kf.650.092/2016/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét a jogalap tekintetében elutasítja, ezt meghaladóan a bíróság összecszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kétszázezer) forint elsőfokú, 70.000 (hetvenezer) forint másodfokú és 90.000 (kilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási rész költségeket;
- kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 15.000 (tizenötezer) forint kereseti

részilletéket, 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési, további 4.000 (négyezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket, valamint 140.000 (száznegyvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

A felperes viseli a lerótt 8.000 (nyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

A közbenső ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat szempontjából lényeges tényállás

- [1] Az alperes jogelődje, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 2013. július 30-án hivatalból célvizsgálatot indított a felperesnél a 2012. július 23-tól a vizsgálat lezárásáig tartó időszakra vonatkozóan. Az alperes mint jogutód a vizsgálatot 2012. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakra terjesztette ki.
- [2] A vizsgálat alapján az alperes a 2014. március 10. napján kelt H-FH-I-B-35/2014. számú határozatának I. pontjában a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés, azaz a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 210. § (12) bekezdése megsértése miatt - a jogsértő magatartás további folytatásának megtiltása mellett - a felperest 98.000.000 forint összegű fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.
- [3] Az I./A. és az I./B. pontokban a jogsértő állapot megszüntetéséig felszámított díjaknak a fogyasztók számára történő visszatérítésére és a végrehajtásról tett intézkedésekről az alperes felé tájékoztatás adására kötelezte a felperest a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Psztv.) 71. § (1) bekezdés d) pontja alapján.
- [4] Megállapította a felperes 15 számlacsomagja vizsgálatával, hogy a felperes 12 díjtípust érintően az addig díjmentesen, ingyenesen, 0 forint mellett nyújtott szolgáltatásait 2013. január 1-től (egy számlacsomag esetében 2012. május 7-től), február 1-től, szeptember 12-től, 16-tól, november 1-től az alperesi határozat 1. mellékletében rögzített táblázatban foglaltak szerint fokozatosan emelkedő mértékben díjkötelessé tette, mellyel megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdését.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát kérte, amelyben a felülvizsgálati eljárás szempontjából lényeges kérelme szerint vitatta az alperesnek az új díj bevezetésére tett megállapításait, a jogsértés elkövetését. Állította, hogy a

pénzügyi tranzakciós illeték bevezetése miatt, az illeték mértékével azonos mértékben egyoldalúan módosította a díjmentesként meghatározott díjakat.

- [6] Módosított kereseti kérelmében már elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem egyoldalú, hanem kétoldalú szerződésmódosítás eredményeként alkalmazta a módosított díjakat. Másodlagosan, az egyoldalú szerződésmódosítás megállapítása esetére állította, hogy nem új díj bevezetése, csak díjmódosítás történt. Harmadlagos kereseti kérelmeként a bírság mérséklését kérte jóhiszeműségére hivatkozással.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte, a határozatában foglalt álláspontjának fenntartása mellett.

Az elsőfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a felperes másodlagos keresetét alaposnak találta, ezért ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte.
- [9] Ítéletének - a felülvizsgálati eljárás szempontjából lényeges - indokolása szerint a Hpt. 210. § (12) bekezdése a szerződés egyoldalú, új díj vagy költség bevezetésével történő módosítását tiltja. Az egyoldalúság kérdését vizsgálva a bíróság - a Kúria Kfv.III.37.023/2015/6. számú eseti döntésére hivatkozva - megállapította, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (a továbbiakban: Pft.) 15. § (3) bekezdése alapján végzett szerződésmódosítás nem tekinthető kétoldalú módosításnak, mert azt az ügyfelek érdemben és tartalmilag nem befolyásolhatták. Az ügyfelek lehetősége ugyanis csak arra korlátozódott, hogy vagy elfogadják a módosítást, vagy a felmondási jogukkal élnek.
- [10] Az új díj bevezetésével kapcsolatban a bíróság hangsúlyozta - utalva a Kúria Kfv.III.37.859/2015/7. számú eseti döntésében foglaltakra -, hogy új díj csak egy szolgáltatás ellenszolgáltatásaként értelmezhető. Álláspontja szerint, ha valamely szolgáltatás díjmentesként, illetve 0 forintos díjtétellel került nyújtásra, az azt jelentette, hogy a pénzügyi szervezet az adott szolgáltatást nem ellenérték nélkül nyújtotta, hanem a szolgáltatás ellenértékére nem tartott igényt. A bíróság megítélése szerint új díj bevezetésére csak olyan szolgáltatáshoz kapcsolódóan kerülhet sor, amely a meglévő szerződésben szolgáltatásként nem szerepelt. A Hpt. 210. § (12) bekezdésében foglalt tilalomba nem ütközik ezért az, ha a meglévő szolgáltatás díját a pénzügyi szervezet megemeli, a pénzügyi tranzakciós illetékekről szóló 2012. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Pti.) hatályba lépését követően az ügyfél által fizetendő díjhoz köti a korábban díjmentes szolgáltatás nyújtását.

Fellebbezés, csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [11] Az ítélet ellen az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.
- [12] Az alperes az ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a díj és ellenérték azonos a Kúria Kfv.III.38.139/2015/6. számú eseti döntése értelmében. A díj mentessége azt jelenti nincs ellenszolgáltatás, nincs mit megemelni. A szerződés nem tartalmazott olyan kikötést, hogy a korábbi díjmentes szolgáltatások díjkötelessé válhatnak, de ilyen megállapodást az Általános Üzleti Feltételek (a továbbiakban: ÁÜF) nem is tesznek lehetővé. Téves az az álláspont, hogy új díj csak új szolgáltatáshoz kapcsolódhat, a Hpt. 210. § (12) bekezdése ilyen kikötést nem tartalmaz és ez a Hpt. 210. § (11) bekezdéséből sem vezethető le.
- [13] A felperes csatlakozó fellebbezésében az indokolás részbeni megváltoztatását kérte, mert állítása szerint a szerződésmódosítás kétoldalú és nem egyoldalú volt a Pft. 15. § (3) bekezdése alapján. A fellebbezési eljárásban előzetes döntéshozatali kérelmet terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a Pft. 15. § (1) és (3) bekezdések uniós jogi alapjául szolgáló, az Európai Parlament és Tanácsnak a belső pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 44. cikkének (1) bekezdésében írt szerződésmódosítási folyamat egyoldalú vagy kétoldalú szerződésmódosításként értelmezendő.
- [14] A felek a fellebbezési ellenkérelmeikben a másik fél jogorvoslati kérelmének elutasítását kérték annak alaptalanságára való hivatkozással.

Másodfokú ítélet

- [15] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését kisebb részt alaposnak, a felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak ítélte. Kifejtette, hogy a szerződésmódosítási szabályokat a már nem hatályos, de a perben még alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényhez (a továbbiakban: régi Ptk.) képest a Pft. szabályozza, azt a Hpt.-ben foglalt törvényi tilalakkal együtt kell alkalmazni. A Ptk. csak ezen a szabályozási körön kívül eső kérdésekben alkalmazható. A szerződésmódosításra a Hpt. és a Pft. irányadó. E törvényi rendelkezésekre és a törvényi tilalomra tekintettel a pénzintézet kétoldalú szerződésmódosítást eredményezően ajánlatot jogszerűen nem tehet. A Pft. 15. § (1) és (3) bekezdése szerinti keretszerződés-módosítási eljárás nem teszi kétoldalúvá a szerződésmódosítást, mert a szerződő felek a feltételeket nem kölcsönösen alakítják, az egyik fél csak a másik fél diktátumának elfogadásáról vagy a szerződés felmondással való megszüntetéséről dönthet. Rámutatott a másodfokú bíróság, hogy az

ügyfél döntési joga nem terjed ki arra, hogy vele szemben az ÁÜF módosítás ne lépjen hatályba, ugyanarra a szolgáltatásra egyidejűleg több, eltérő tartalmú ÁÜF nem lehet hatályban. A felperes által hivatkozott ÁÜF 19.6. pontja is az egyoldalú szerződésmódosítást tartalmazza. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperesnek a kétoldalú szerződésmódosításra vonatkozó érvelését nem fogadta el.

[16] Egyúttal az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet elutasította azzal, hogy annak kezdeményezése nem volt indokolt, mert a konkrét szerződésmódosítási javaslatot kellett vizsgálni és megítélni, továbbá az irányelv adott cikke a Pft.-be a cikk rendelkezésével összhangban átültetésre került, valamint azért sem, mert az irányelvi szövegezés maga nem tartalmaz megszorítást az egyoldalú vagy kétoldalú szerződésmódosítás tekintetében.

[17] A másodfokú bíróság az új díj bevezetése kapcsán arra mutatott rá, hogy a Kúria a pénzügyi tranzakciós illeték (a továbbiakban: tranzakciós illeték) áthárítása, díjba történő beépítése kérdésében nem fogadott el iránymutató jogegységi döntést, ezért az eltérő kúriai döntésekre tekintettel maga értelmezte az irányadó jogszabályokat. Álláspontja szerint a Hpt. 210. § (11) és (12) bekezdéseit együttesen kell értelmezni és alkalmazni. Ezek a rendelkezések nem minden, kedvezőtlen, egyoldalú módosítás lehetőségét zárják ki, a (11) bekezdés feltételhez kötötten az egyoldalú, ügyfélre hátrányos módosítást megengedi. A Pti. a pénzügyi intézet által végrehajtott pénzügyi műveletek után, műveletenként 0,3%-os, maximum 6.000 forintos tranzakciós illetéket vezetett be, amelynek megfizetésére a pénzügyi intézetet kötelezte. A Pti. a tranzakciós illeték ügyfélre történő áthárítását nem tiltja. Ez az illeték nem a pénzügyi intézet tevékenységével összefüggő költségvetési bevétel, hanem a pénzügyi intézet költségét növelő költségvetési bevétel, amelynek alapja a pénzügyi intézet szolgáltatása által megmozgatott pénzösszeg. Mivel ez az illeték ügyféli rendelkezéshez kapcsolódik, ezért az az ügyfelet terheli. A tranzakciós illeték bevezetése olyan új jogszabályi környezetet teremtett, amely jogos indokul szolgálhat a szolgáltatás díjainak emelésére a Hpt. 210. § (11) bekezdése alapján. Az új díjjal kapcsolatban az elsőfokú ítéletben kifejtett érveléssel egyetértve, a másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a díj nem azonos a fizetési kötelezettséggel. Az elsőfokú bíróság helyesnek tekintett érvelését kiegészítve rámutatott, hogy nem várható el a pénzügyi intézettől, hogy olyan illetékkötelezettséget vállaljon át, amely saját üzemi körén kívül, a szerződéskötést követően merült fel. A Hpt. 210. § (12) bekezdésében írt új díj bevezetésének tilalma csak új szolgáltatáshoz kapcsolódó díjra értelmezhető, a meglevő, díjmentes szolgáltatások közül azokra, amelyeknek díját a pénzügyi intézet maximum a tranzakciós illeték összegével határozta meg, nem alkalmazható, mert ezek nem minősülnek új díjnak, azt továbbra is ingyenesen nyújtja a pénzügyi intézet, csupán az ingyenesen nyújtott szolgáltatás

után kiszabott tranzakciós illetéket számítja fel az ügyfélnek.

- [18] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság csak azokat a díjtétel változásokat tartotta jogsértőnek, amelyekben a közölt új díj meghaladta a tranzakciós illeték összegét, illetve olyan díjra vonatkozott, amelyhez kapcsolódó szolgáltatást nem terhelt tranzakciós illetékfizetési kötelezettség. A Pszttv. 47. § (1) bekezdésében foglalt megváltoztatási jogkörével élve az alperes által feltárt súlyosító és enyhítő körülményeket értékelve és mérlegelve a kiszabott fogyasztóvédelmi bírságot mérsékelte. Mindezek alapján az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, a felperes keresetét az alperesi határozat I/A. és I/B. rendelkezéseinek a saját HTM-ből [helyesen: ATM-ből] két esetben, valamint más ATM-ből történő belföldi forint készpénzfelvételek díjára, a számlavezetés díjára, továbbá 2013. szeptember 16-tól a kiemelt magánügyfelek forintszámláról történő pénztárkifizetés díjára vonatkozó megállapításai és kötelezései tekintetében elutasította, a határozat I. pontját megváltoztatta és a bírságot húszmillió forintra mérsékelte, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.
- [20] A felperes a rendkívüli jogorvoslati kérelmében a jogerős ítélet részbeni, a megváltoztató rendelkezései hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet teljes egészében történő helybenhagyását, másodlagosan emellett az indokolás megváltoztatását, harmadlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.
- [21] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 163. § (2) bekezdésére figyelemmel a 253. § (3) bekezdését, a Pft. 15. § (1) és (3) bekezdéseit és erre tekintettel a régi Ptk. 240. § (1) bekezdését, 216. § (2) bekezdését, a Hpt. 210. § (12) bekezdését, a Pp. 163. § (1) bekezdését, 3. § (3) bekezdés harmadik mondatát, és a 206. § (1) bekezdését, a Pti. 7. § (1) bekezdés c) pontját.
- [22] Az elsődleges kérelméhez kifejtette, hogy a perben nem folyt bizonyítás arra, hogy a közölt díj meghaladja-e a tranzakciós illeték összegét. Eredeti keresetében nyilatkozott arról, hogy a díjakat csak a tranzakciós illeték mértékével azonos mértékben módosította. Ezt az állítást az alperes nem vonta kétségbe. Ezért az elsőfokú bíróság ezt a felperesi állítást, mint kétségbe nem vont állítást valónak fogadta el. A másodfokú bíróságnak ezért a tényállás vitatása hiányában nem volt törvényes lehetősége a tényállás megváltoztatására, a díjváltozás mértékének vizsgálatára. Állította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást az

új díj bevezetésének hiányáról, ezt a kérdést a másodfokú bíróság tévesen ítélte meg, amikor a létező szolgáltatás díja tekintetében a díjváltozás mértéke szerint disztingvált mi jogszerű és mi jogsértő.

- [23] A másodlagos kérelme kapcsán előadta, hogy a közös megegyezéssel történő szerződésmódosítás nem tiltott, a Pft. 15. § (1) és (3) bekezdése szerinti szerződésmódosítási eljárás eredményeként kétoldalú szerződésmódosításra került sor. Az általános szerződési feltétel kétoldalú módosítása a Kúria a Kfv.II.37.400/2012/5. [helyesen: Kfv.II.37.400/2013/5.] számú eseti döntésében foglaltak szerint is lehetséges. Az ügyfél élhet a felmondás nélkül gyakorolható el nem fogadási jogával. Állította, hogy az is közös megegyezés, ha a pénzügyi kezdeményezi a módosítást, az ügyfél pedig azt elfogadja vagy kifejezetten, vagy ráutaló magatartással, vagy hallgatólagos elfogadással.
- [24] Feltételelesen, az Irányelv 44. cikk (1) bekezdése értelmezése kérdésessége esetére fenntartotta az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét. A másodfokú bíróságnak a kérelmet elutasító érvei közül csak a szövegezés megszorító értelmezésének hiányát vitatta, mert álláspontja szerint a Pft. 15. § (3) bekezdésében meghatározott, az el nem fogadás joga egyértelműen megszorítást jelent. Erre a jogra tekintettel fogalmilag kizárt, hogy a szerződésmódosítás csak egyoldalú lehet.
- [25] A felperes a harmadlagos kérelméhez előadta, hogy a másodfokú ítélet érvelése a keresetet elutasító rendelkezés vonatkozásában ellentmondásos. Az elsődleges kérelmében foglaltak fenntartása mellett arra az esetre, ha a Kúria annak nem adna helyt, előadta, hogy a felszámított díjak mértékének vizsgálata az elsőfokú bíróság által elfogadott tényállás megváltoztatását jelenti, ezért a másodfokú bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyításra szoruló tényről, a bizonyítási teherről tájékoztatnia kellett volna és a döntése előtt bizonyítást kellett volna lefolytatnia. A másodfokú bíróság bizonyítás nélkül döntött arról, hogy mely díjak haladják meg a tranzakciós illeték mértékét és ennek következményeként e körben visszafizetési kötelezettséget írt elő. Állította, hogy a díjemelés mértéke egyik esetben sem haladta meg a tranzakciós illeték mértékét. Ennek ellenkezőjére sem a díj tételes formában történő megállapításából, sem a díjmaximum összegéből, sem abból a tényből, hogy a számlavezetéshez illetékfizetés nem kapcsolódik, nem vonható le következtetés, mert a korábbi díjmentes alkalmakon kívül eleve tételes volt a díj, továbbá a Pti. 2013. augusztus 1-től történő változása a készpénzkifizetés esetére a díjmaximumot eltörölte, illetve egyszeri, a tranzakciós illeték elmaradását pótló befizetést írt elő.
- [26] A felperes az első felülvizsgálati tárgyaláson hivatkozott először újabb jogsértésként semmisségi okra. Részletes érveit a Kfv.II.37.659/2017/14. számú előkészítő iratában fejtette ki a felülvizsgálati eljárásban. Ebben előadta, hogy az alperes

határozata a kiadmányozás tekintetében nem felel meg a alperes neveről szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 13. § (11) bekezdésében foglaltaknak, a határozatot aláíró alelnök nem rendelkezett kiadmányozási joggal, ezért a határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 121. § (1) bekezdés b) pontja szerint semmis. Állítását a Kúria Kfv.I.35.676/2017/10. számú ítéletében, más perekben az alperes által tett észrevételekben foglaltakra alapította anélkül, hogy az MNB tv. 13. § (11) bekezdésében foglalt Pénzügyi Stabilitási Tanács ügyrendjét, az aláíró alelnöknek a Pénzügyi Stabilitási Tanácsban betöltött szerepét igazoló iratokat benyújtott volna. Hivatkozott továbbá a alperes neve IV/557-0/2018. számon iktatott alkotmányjogi panaszában kifejtettekre. Állította, hogy semmisségi okra a felülvizsgálati eljárásban is lehet hivatkozni, mert azt a bíróságoknak hivatalból kell vizsgálniuk. Állította továbbá azt is, hogy további vizsgálódás kell annak eldöntéséhez, hogy az aláíró alelnök hatáskörében járt-e el, a hatáskör a Pénzügyi Stabilitási Tanácsot vagy az alelnököt illette.

- [27] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a keresetet elutasító rendelkezést nem érintve a jogerős ítélet és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte.
- [28] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Hpt. 210. § (11) és (12) bekezdéseit, a most hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:1. § (2) bekezdését, a Pft. 23. § (1) bekezdés c) pontját, 32. § (1) bekezdés c) pontját, a Pti. 1. § (1) bekezdését, 5. §-át, 8. § (1) bekezdését, 7. § (3) bekezdését, továbbá ellentétes az 1/2017. számú közigazgatási elvi határozattal (BH 2017/1/K.1.). A Pp. 271. § (1) bekezdés d) pontjára utalva kifejtette, hogy a keresetet elutasító rendelkezés téves jogértelmezésen alapul.
- [29] Az új díj vonatkozásában a jogerős ítélet és az elsőfokú ítélet is ellentétes az 2017/1/K.1. számú közigazgatási elvi határozattal. A tranzakciós illetékről a másodfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy az nem a pénzügyi terhe. A Pti. hatálya a pénzügyi terhekre terjed ki, az illetékfizetési és bevallási kötelezettséget is ő köteles teljesíteni, a tranzakciós illeték a pénzügyi terhelő közteher, az csak az egyéb költségekhez hasonló módon terhelhető át az ügyfelekre. A Pti. nem utal arra, hogy a tranzakciós illeték összegével az ügyfél számlája terhelhető lenne. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes a díjmentes szolgáltatásait a tranzakciós illeték bevezetése miatt tette díjkötelessé, mert a Hpt. 210. § (12) bekezdése ilyen okból nem teszi lehetővé új díj bevezetését.
- [30] A Hpt. 210. § (11) bekezdésében biztosított egyoldalú hátrányos módosításnak a (12) bekezdésében foglaltak korlátot szabnak. Ez a korlát a Pti. alkalmazásában sem hagyható figyelmen kívül, ezért

nincs jelentősége annak, hogy a tranzakciós illeték áthárítható-e. A másodfokú bíróság ezt a korlátot figyelmen kívül hagyta, az új díj bevezetésének abszolút tilalmáról rendelkező Hpt. 210. § (12) bekezdését nem vette figyelembe. Nem annak van jelentősége ugyanis, hogy a díj mértékének változása a tranzakciós illetékekkel arányos-e, hanem annak, hogy az adott szolgáltatás eredetileg díjköteles volt-e.

- [31] Hangsúlyozta, hogy az álláspontjának elfogadása nem jár azzal, hogy a felperes beláthatatlan ideig köteles a szolgáltatásait változatlan feltételek mellett nyújtani. A felperes kezdeményezheti a szerződés módosítását, vagy a szerződést felmondhatja és új szerződést kínálhat az ügyfeleinek.
- [32] A felperes semmisségi kifogására kifejtette, hogy az MNB tv. 2014. február 25. napjától hatályos 13. § (11) bekezdése a kiadmányozás mellett a döntési jog átruházását is jelentette. A perbeli esetben az aláírási jog került átruházásra, semmisségi ok nem áll fenn, mert a Pénzügyi Stabilitási Tanács a 2014. március 10-i ülésén döntött az ülés jegyzőkönyve szerint - amelyet csatolt is -, a vizsgálatok lezárása során meghozott hatósági döntésekről.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) bekezdése és a 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések körében vizsgálja, vizsgálhatja felül. A Kúria a felülvizsgálati kérelemmel, fellebbezéssel nem támadott ítéleti rendelkezést (hatásköri kifogás) nem érintette. A vizsgálattal érintett időszak 2012. január 1. és 2013. december 31. közötti időszak volt, ezért az ebben az időszakban nem hatályos, később (2014. március 15-én) hatályba lépő Ptk. rendelkezése nem alkalmazható, annak megsértése szóba sem kerülhet, ezért a Ptk. 6:1. § (2) bekezdése megsértését a Kúria nem vizsgálta.
- [34] A Kúria a rendelkezésre álló iratokat, bizonyítékokat megvizsgálva azt állapította meg, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme alapos, a felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.
- [35] A Kúria elsőként a felperes által hivatkozott semmisségi okot vizsgálta. A Kúria az eljárást a közigazgatási döntés semmissége tárgyában indult jogegységi eljárásra teintettel felfüggesztette. A Kúria a 2019. január 15-én meghozott, a Magyar Közlöny 2019/12. számában megjelent 1/2019. Közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozata (a továbbiakban: jogegységi határozat) foglalt állást a közigazgatási döntés semmisségéről. A jogegységi határozat 3. pontja szerint a Kúria felülvizsgálati eljárásban a közigazgatási döntés semmisségének a megállapítására hivatalból bizonyítást nem folytat le, a közigazgatási döntés nyilvánvaló semmisségét azonban hivatalból észleli. Nyilvánvalóan semmis a

közigazgatási hatóság döntése, ha annak megállapításához külön bizonyításra nincs szükség. A jogegységi határozat 2. pontja értelmében a közigazgatási döntés kiadmányozójának aláírásával kapcsolatos hiba vagy hiányosság önmagában semmisséget nem eredményez, hanem eljárási jogszabálysértésnek minősül. Rámutatott a jogegységi határozat, hogy a kiadmányozási jog átengedése nem azonos a hatáskör átruházásával.

- [36] Időközben az Alkotmánybíróság a 23/2018.(VIII.28.) AB határozat [31] pontjában kimondta, hogy a közigazgatási eljárásban a kiadmányozás a hatáskör gyakorlását, a döntés tényleges meghozatalát is magában foglalja, amely a látszólagos hatáskör-átruházás egyik esete.
- [37] A felperes a beadványában hivatkozottakra reagálva: a felülvizsgálati eljárásban semmisség csak hivatalból, nyilvánvaló semmisségi ok esetén állapítható meg. A felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítás felvétele kizárt, a felülvizsgálati eljárásban a Ket. 121. §-a alapján a közigazgatási döntés abban az esetben semmisíthető meg, ha a semmisségi ok nyilvánvaló, annak megállapításához bizonyítás nem szükséges. A felperes a felülvizsgálati eljárásban lényegében azt állította, hogy a felülvizsgált alperesi döntést nem a Pénzügyi Stabilitási Tanács, hanem az MNB alelnöke hatáskör hiányában hozta meg. A hatásköri szabályok megsértésével összefüggő semmisségi ok a perben nem állapítható meg, mert a határozatot az alelnök - kiadmányozási joggal rendelkezve - a Pénzügyi Stabilitási Tanács nevében hozta meg, mely tény a határozatból kétség kívül megállapítható. Az MNB tv. 2014. február 25-i a 13. § (9), (10) bekezdéseinek módosítása, a (11) bekezdés beiktatása folytán az alperes a határozata meghozatalakor a módosított rendelkezéseknek megfelelően járt el, mert bár a Pénzügyi Stabilitási Tanács döntését a Pénzügyi Stabilitási Tanács elnöke írja alá, de a kiadmányozási jog vezetői megbízatással rendelkező személyre, így az alelnökre átruházható volt. A kiadmányozási jog jogszerű gyakorlása miatt nyilvánvaló semmisségi ok ezért nem állapítható meg, az MNB tv. 13. § (11) bekezdése értelmében a kiadmányozási jog átruházható volt.
- [38] Mindezek alapján a Kúria a felperes semmisségi kifogását alaptalannak ítélte.
- [39] Az ügy érdemét, a jogalapot vizsgálva megállapítható, hogy a Hpt. 210. § (12) bekezdésének az új díj bevezetését tiltó rendelkezése értelmezése kérdésében a Kúria az 2017/1/K.1. számú elvi határozatban döntött, az elvi határozatban foglalt döntéstől a Kúria tanácsa nem kíván eltérni, az abban foglaltakat fenntartva, abból idézve az ítélet indokolását hangsúlyozza, hogy „a Kúria a határozata meghozatalakor vizsgálta a korábbi eseti döntésekben (Kfv.III.37.859/2015/7., Kfv.III.38.139/2015/6.) kifejtett jogi álláspontot is és attól eltérő megállapításra jutott: A Pft. 23. § (1) bekezdés c) pontja és 32. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a

pénzforgalmi szolgáltatót tájékoztatási kötelezettség a fizetendő díj, költség és egyéb fizetési kötelezettség esetén terheli. Ha az adott szolgáltatáshoz ellenszolgáltatás nem kapcsolódik, mert azt a pénzügyi szolgáltató tényleges fizetési kötelezettség nélkül - ingyenesen, díjmentesen, vagy „0” forint ellenében - nyújtja, akkor tájékoztatási kötelezettsége sem merül fel. A díj ezért a fizetési kötelezettséggel azonosítható, ellentétben a fenti eseti döntésekben kifejtett állásponttal. Azt a Kúria a korábbi eseti döntéseiben is elfogadta, hogy a díj és az ellenérték ebben az értelemben azonos tartalommal bírnak. Egy ingyenesen (ellenérték, ellenszolgáltatás) nélkül nyújtott szolgáltatásnak nincs ellenértéke, ezért amennyiben a pénzügyi szolgáltató ezt a szolgáltatását utóbb díj ellenében kívánja nyújtani, a díjfizetés előírásával új díjat vezet be, nem pedig díjat emel, mert az ingyenes szolgáltatás díjkötelessé tétele új díj, azaz új - eddig nem létező - ellenérték ellenében kerül szolgáltatásra. A Kúriának a díjmentességnek fizetési kötelezettség nélküliséget elfogadó álláspontját támasztja alá a Gazdasági Versenyhivatalnak a Vj-84/2009/31. számú és Vj-71/2013/30. számú ügyekben hozott határozatai is.

- [40] Nem találta megalapozottnak a Kúria azt az érvelést sem, hogy új díj bevezetése csak új szolgáltatáshoz kapcsolódhat, mert a felperes és az ügyfele között kötött szerződés a nyújtott szolgáltatásokhoz egyedileg kapcsol ellenszolgáltatást (díjat), ezért a jogszabály megszövegezéséből is fakadóan nemcsak új szolgáltatás bevezetéséhez kapcsolódhat új díj. Helyesen mutatott rá az alperes arra, hogy a Hpt. 210. § (12) bekezdése nem új díjak bevezetésének általános tilalmát mondja ki, és nem is tartalmaz olyan előírást, amely szerint a Hpt. csak új szolgáltatás bevezetése esetén tiltaná meg új díj bevezetését. A Hpt. fenti rendelkezése a meglevő szerződésben új díj bevezetését tilalmazza, amely kapcsolódhat már meglevő ingyenes szolgáltatáshoz, de újonnan bevezetett szolgáltatáshoz is.”
- [41] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontjából, 42. § (1) és (4) bekezdéseiből következően az elvi határozatként közzétett határozat a bíróságokra nézve kötelező, attól nem térhetnek el. A másodfokú bíróságnak a határozata meghozatalakor az elvi határozatról tudomása volt, arra az alperes a Kf/5. sorszámú fellebbezési ellenkérelmében is hivatkozott, ezért a másodfokú bíróság az ítéletében nem térhetett volna el az elvi határozatban foglalt jogi állásponttól az új díj értelmezése körében.
- [42] Mindebből következően az elsőfokú bíróság és a másodfokú bíróság is tévedett, amikor az új díj bevezetését csak új szolgáltatáshoz kapcsolódóan tartotta megállapíthatónak. A másodfokú bíróságnak az új díj értelmezésével kapcsolatos álláspontja ellentmondásos is,

mert az új díj bevezetésének tilalmát - az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadásával - a meglevő szolgáltatásokra maga sem tartja alkalmazhatónak, ennek ellenére a meglevő szolgáltatások megváltozott díjánál a Hpt. 210. § (12) bekezdésének megsértését állapítja meg azoknál a szolgáltatásoknál, amelyeknél a megváltozott díj mértéke a tranzakciós illeték mértékét meghaladta. A másodfokú bíróság álláspontja a fentiekben kifejtettekre tekintettel téves. Téves azért is, mert a tranzakciós illeték a Pti. 1. § (1) bekezdése, 2. §-a, 5. §-a, 7. § (3) bekezdése, 8. § (1) bekezdése értelmében a pénzforgalmi szolgáltatót, a pénzintézetet terhelő közteher, az nem az ügyfelet terhelő fizetési kötelezettség. A Pti. a tranzakciós illeték áthárítását a 7. § (4)-(5) bekezdései szerint a kincstárnak teszi lehetővé, a pénzintézet ezt az illetéket az egyéb költségekhez hasonlóan háríthatja át az ügyfelekre, de a tranzakciós illeték a Hpt. 210. § (12) bekezdésében foglalt tilalomra tekintettel a díjmentes szolgáltatások díjkötelessé tételére nem szolgál törvényes indokul, új díj bevezetésére nem ad lehetőséget. Mindebből következően a díjváltozás mértékénél nem bír jelentőséggel, hogy az a tranzakciós illeték mértékét meghaladta-e vagy sem. A Kúria ezért nem foglalkozott a felperesnek a tranzakciós illeték mértékével összefüggésben hiányolt bizonyítás szükségességével.

[43] A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződésmódosításra kétoldalú megállapodás alapján került sor. Az első- és a másodfokú bíróság is helytállóan foglalt állást arról, hogy a Pft. 15. §-a szerinti szerződésmódosítási folyamat nem kétoldalú szerződésmódosítást szabályoz, az ügyfélnek csak két választási lehetősége van, vagy elfogadja a módosítást (tevélegesen vagy hallgatólagosan), vagy felmondja a szerződést. A felperes minden alap nélkül hivatkozott arra, hogy az elfogadás kétoldalú módosításnak tekintendő. A közös megállapodással, kétoldalú módosítással történő szerződésmódosításnak az minősül, ha a felek közös megegyezéssel módosítják a szerződést [rég Ptk. 240. § (1) bekezdése]. A közös megegyezés azonban azt feltételezi, hogy a módosított feltételeket a felek közösen alakítják ki. Nem tekinthető közös megegyezésnek, ha a módosítást csak az egyik fél kezdeményezi a Pft. 15. § (1) bekezdése értelmében és nem teszi lehetővé a másik félnek az abba való beleszólást, a feltétel esetleges módosítását. Arra is helytállóan utalt az alperes és fogadta el azt a bíróság, hogy amennyiben a felperes állítása szerint mód lenne arra, hogy az ügyfél által a módosítás el nem fogadása mellett a szerződés hatályban maradjon, az arra vezetne, hogy ugyanarra a szolgáltatásra egyidejűleg több, különböző tartalmú általános szerződési feltétel, ÁÜF lenne irányadó és hatályos, amely nyilvánvalóan lehetetlen és az általános szerződési feltételek lényegével, alkalmazása indokaival, a pénzforgalmi szolgáltatói üzemszerű működéssel lenne ellentétes.

[44] Mindebből következően a Hpt. 210. § (12) bekezdésében foglaltak

megsértésének megállapításához szükséges másik feltétel, az egyoldalú szerződésmódosítás is megvalósult. A felperes által hivatkozott Kfv.II.37.400/2013/5. számú eseti döntés a kétoldalú szerződésmódosítás lehetséges voltának igazolására nem fogadható el, mert a felperes által hivatkozott érvelést az adott döntés nem támasztja alá, a Kúria a felperesi állítással e döntésben sem értett egyet.

- [45] A Kúria a felperes előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránti kérelmét nem találta megalapozottnak, mert az Irányelv 44. cikk (1) bekezdése értelmezésre nem szorult, továbbá a Pft. 67. §-a szerinti jogharmonizációs záradék értelmében a Pft. az Irányelvvel összhangban került elfogadásra.
- [46] Mindezek alapján az alperes helytállóan állapította meg, hogy a jogsértés megvalósult, amikor a felperes a korábban ingyenesen nyújtott szolgáltatásai után egyoldalú szerződésmódosítással új díjat számított fel, amely egyértelműen kedvezőtlen volt a fogyasztókra. A Kúria ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső döntéssel a jogalapot eldöntötte. Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében megváltoztatta és a felperes keresetét a jogalap tekintetében a Pp. 339. § (1) bekezdése szerint elutasította.
- [47] A felperes a harmadlagos kereseti kérelmében bírság mérséklését kérte, de ebben a kérdésében az első- és a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem döntött. A Kúria a keresetet az elsőfokú bíróság helyett elsőként nem bírálhatja el. A Kúria ezért az elsőfokú bíróságot a Pp. 275. § (4) bekezdése és 253. § (4) bekezdés alkalmazásával a bírság összegszerűsége tekintetében új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [48] Az új eljárás során a bíróságnak a harmadlagos kereseti kérelemről kell érdemi határozatot hoznia.

Záró rész

- [49] A Kúria a közbenső ítélettel eldöntött jogalapra tekintettel az ezzel összefüggő költségek és illetékek viseléséről határozott és a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesnek az elsőfokú, a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére, amelynek mértékét a kifejtett munkával arányban állóan állapította meg.
- [50] A felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a tizenkétezer forint csatlakozó fellebbezési illetékből nyolcezer forintot a csatlakozó fellebbezésén illetékbélyegben lerótt, amelyet ezért

megfizetni nem, de pervesztessége folytán viselni köteles [Pp. 78. § (2) bekezdés].

- [51] A jogalapban pervesztés felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a kereseti részilleték, a fellebbezési illeték, a még hiányzó további csatlakozó fellebbezési illeték és az alperes, valamint a saját felülvizsgálati kérelme folytán felmerült felülvizsgálati illetékek megfizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3) bekezdése, 39. § (3) bekezdés b) pontja, 46. § (1) és (4) bekezdései, 39. § (3) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése által meghatározott mértékben.
- [52] Az új eljárás során hozott határozatban a bíróságnak a fennmaradó kereseti részilleték viseléséről is határoznia kell.

Budapest, 2019. április 3.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró